

Dragi prijatelji Muzejskega društva, muzeja Loke in njene častite zgodovine! V veliko člast mi je, da vas smem pozdraviti in obuditi nekaj spominov na dolgih šestdeset let našega društva.

Muzejsko društvo se mi zdi kot mogočno zrelo drevo, ki je sprejelo pod svoje okrilje ne le muzej, ampak vse nas, našo Loko in našo zgodovino.

Seme, ki so ga posadili naši najboljši, je vzkliko, drevo se je razraslo in rodilo dragocene sadove.

Zamisel dr. Pavleta Blaznika, ki je vse svoje delo in svoje življenje posvetil Loki in njeni zgodovini, je rodila stoteren sad. Spominjam se obrtniško-industrijske razstave 1936 s prikazom cehovske dejavnosti in zbornika o Loki, ki sta ga uredila dr. Rudolf Andrejka in prof. France Planina. Prebrati sem morala vse podatke in pripovedovati o razstavi očetu, ki je bil takrat že slep.

Kolikokrat sem pozneje poslušala, ko sta se pogovarjala dr. Pavle Blaznik in prof. Planina, kako sta zbirala predmete, kako osnovala pripravljalni odbor s predsednikom dr. Pavlom Blaznikom in tajnikom prof. Planino ter odborniki Francetom Koširjem, Lovrom Planino, Antonom Ogrinom, notarjem Stevom Šinkom, magistrom Otonom Burdychom in drugimi.

Leta 1939 so na Rotovžu odprli prvo tematsko urejeno zbirko na loškem ozemlju.

Po okupaciji, 1941, so Nemci muzejsko zbirko zaprli, leta 1943 pa so jo preselili v kapucinski samostan. Člani Muzejskega društva so nekaj dragocenih predmetov spravili na svojih domovih, ker so se bali, da bodo Nemci zbirko prenesli v tujino.

S kakšnim ponosom mi je gospod mag. Oto Burdych, ko sem 1945 prišla prvič po vojni v Loko, pokazal, kje je na policah med zdravili skrival protestantske knjige, ki so jih člani Muzejskega društva dobili iz loškega hribovja.

Po osvoboditvi 1945 sta bila dr. Pavle Blaznik in prof. France Planina člana komisije za ugotavljanje vojne škode. Poskrbela sta, da so rešili iz okupatorjevih uradov dragocene zgodovinske predmete, ki jih okupatorji niso utegnili odpeljati v tujino. Notar Stevo Šink mi je pripovedoval, kako sta z Lovrom Planino sama s kamionom reševala Kalanovo pohištvo, slike in knjižnico z Visokega in vse prepeljala v Loko v muzej. Pred božičem 1945 je bila prva seja Muzejskega društva. Občinski odbor Škofja Loka je najel vse prostore puštalskega gradu in 1946 so preselili vse muzejske zbirke vanj. Otvoritev je bila 28. julija 1946. Spominjam se, s kakšnim zagonom so odborniki poprijeli za delo. Vse so opravljali sami.

Ko sem v puštalski grad vodila dijake loške nižje gimnazije, nas je po zbirkah vodil Lovro Planina in dijakom navdušeno in z ljubeznijo razlagal o slavni preteklosti naše

Loke. Za upravnikom Karlom Plestenjakom je upravniške posle prevzel profesor Andrej Pavlovec, arhiv pa prof. Doroteja Gorišek. Ločani smo bili ponosni na naš muzej in vse več predmetov se je zbiralo v njem.

Predsednik občine Škofja Loka, Sveto Kobal, je 1959 poskrbel, da se je muzej preselil na Loški grad.

Tretja otvoritev Loškega muzeja je bila 16. avgusta 1959.

Ob 20-letnici je muzej odprl predsednik Muzejskega društva, dr. Pavle Blaznik.

V novih prostorih in strokovnih delavnicah se je delo muzeja še bolj razvijalo, zrasle so nove zbirke: Groharjeva spominska zbirka v Sorici, muzejske zbirke v Železnikih in Žireh, začetek prvega muzeja na prostem na grajskem vrtu, galerijski prostor za razstave, pedagoške muzejske delavnice v pritličju okroglega stolpa, pa muzejski izleti z vodstvom profesorja Planine.

Člane muzejskega društva pa so od 1953 povezovali Loški razgledi. S hvaležnostjo se moramo zavedati, da so Muzejsko društvo, naš muzej, Loški razgledi plod dela dr. Pavleta Blaznika, ki je vse življenje posvetil Loki in njeni zgodovini, prof. Franceta Planine, ki je geografsko osvetlil Loko, dr. Berčiča, Franca Podnarja, dr. Lebna, dr. Štukla, prof. Pavlovca, prof. Goriškove in še drugih.

Muzejska sadika, ki jo je zasadil pred 60 leti dr. Pavle Blaznik, se je razvila v mogočno drevo, čigar veje segajo čez vse loško ozemlje. Vedno več poganjkov ima.

Kadar me povabijo v Osnovno šolo Ivana Groharja v Podlubniku ali v Osnovno šolo v Gorenji vasi k svojim projektom o Tavčarju, Groharju in Loki, vidim, kako zlahtno seme so posejali moji prijatelji. Vesela in ponosna sem, ko vidim tu med nami toliko mladih zagnanih ljudi, ki bodo nadaljevali našo pot.

Srečna sem, da sem doma v Loki in da smem biti med vami na tem zgodovinskem 60. občnem zboru.

Jeja Jamar Legat